

WWF *for a living planet*[®]

WWF-Norge
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
wwf@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFNorge

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Att:

05.11.2020

WWFs innspill til «Sak 12/2020 - Regulering av fiske etter uer i 2021»

Regjeringen skal ifølge [Granavolden-plattformen](#) «arbeide for å ta vare på truede arter og naturtyper og sikre et representativt utvalg av norsk natur». Regjeringen har også som mål «å nå ambisjonene i Aichi-målene, og følge opp naturmangfoldmeldingen i tråd med Stortingets innstilling». I henhold til Granavolden-plattformen skal også regjeringen «føre en ambisiøs klima- og miljøpolitikk som bygger på forvalteransvaret og føre-var- prinsippet».

WWF Verdens naturfond (WWF) er med bakgrunn i dette spesielt bekymret for situasjonen for vanlig uer (*Sebastes norvegicus*) i norske farvann.

WWF mener at:

- Det må **etableres en formell forvaltnings- og gjenoppbyggingsplan** i tråd med anbefaling fra det internasjonale havforskningsrådet (ICES) og Havforskningsinstituttet (HI).
- Det må **innføres full stans av direkte fiske etter vanlig uer i norske farvann**, gjeldende alle redskapstyper (inkl. juksa).
- Det må **innføres en bifangstavgang, beregnet på ukesbasis, på maksimalt 5 % for hele året i norske farvann**, gjeldende alle redskapstyper (inkl. juksa).
- Det må **innføres økt minstemål for vanlig uer i norske farvann**, fra dagens 32 cm til 37 cm.
- Det må **etableres et obligatorisk rapporteringssystem for fritidsfiskere ved fangst av vanlig uer i norske farvann**, i tråd med råd fra HI.

Vanlig uer på rødlista over truede og sårbare arter

I Artsdatabankens rødliste over truede og sårbare arter i Norge (Norsk rødliste for arter 2015) er vanlig uer oppført som direkte utrydningstruet og i kategorien «sterkt truet» (EN).

Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) og Havforskningsinstituttet (HI) beskriver at vanlig uer er på historisk lavt nivå. Dette etter at uerbestanden har opplevd en sviktende rekruttering

siden 1990-tallet og frem til i dag. Siden 2005 har fiskedødeligheten stadig økt og er i dag høyere enn noensinne tidligere observert. ICES anbefaler en 0-kvote for 2021 og 2022. Dette gjelder både for kommersielle fiskere og fritidsfiskere.

[HI melder i sine kvoteråd for 2021](#) at: «Det er ikke noe stort direkte fiske etter vanlig uer, og det er gjort tiltak for å prøve å redusere bifangst ved hjelp av områdestenging. Likevel har fiskedødeligheten øket i senere år, fangsten i 2019 var den høyeste siden 2002, og strengere tiltak må til for å minimalisere alle former for fangst. Det er avgjørende å verne både moden bestand så vel som de innkommende rekrutter.»

Informasjonen fra HI motstrider hva Fiskeridirektoratet selv hevder i sine [forslag til reguleringsdokumenter](#): «Fiskeridirektøren viser til at det ikke er framkommet ny informasjon som tilsier at man bør endre på reguleringstiltakene. Fangststatistikken i tabellene ovenfor viser at reguleringstiltakene har hatt effekt i samsvar med målsetningen om å redusere uttaket av vanlig uer.»

WWF mener at dagens tiltak er langt fra er tilstrekkelig for å ta vare på og bygge opp igjen vanlig uer i norske farvann. All informasjon peker på at situasjonen for vanlig uer i norske farvann fremdeles er alvorlig og at dagens reguleringer ikke tar vare på arten på en miljømessig god måte. Fiskeridirektoratet må justere dagens reguleringer slik at fangsten (inkludert bifangsten) av vanlig uer faktisk minimeres og nærmer seg hva som er vitenskapelig anbefalt av både ICES og HI. I tillegg til dette mener WWF at det trengs en egen gjenoppbyggingsplan for arten i norske farvann i tråd med nevnte vitenskapelige anbefalinger.

Internasjonale forpliktelser og nasjonalt lovverk

Norge har gjennom Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) forpliktet seg til at «alle fiskebestander skal høstes bærekraftig innen 2020, slik at man unngår overfiske. Det skal finnes oppbygningsplaner og tiltak for minkende bestander – og truede arter skal være innenfor trygge økologiske nivåer» (Aichi-mål 6, CBD).

Havressursloven av 2009 slår fast følgende:

«Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.»

Samtidig følger, jf. § 7 i samme lov:

«Forvaltningsprinsipp og grunnleggjande omsyn

Departementet skal vurdere kva slags forvaltningstiltak som er nødvendige for å sikre ei berekraftig forvaltning av dei viltlevande marine ressursane.

Ved forvaltninga av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet skal det leggjast vekt på

- a) ei føre-var-tilnærming i tråd med internasjonale avtalar og retningslinjer*
- b) ei økosystembasert tilnærming som tek omsyn til leveområde og biologisk mangfald*
- c) ein effektiv kontroll med hausting og anna utnytting av ressursane*
- d) ei formålstenleg fordeling av ressursane, som mellom anna kan medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna*
- e) ei optimal utnytting av ressursane som er tilpassa marin verdiskaping, marknad og industri*
- f) at haustingsmetodar og reiskapsbruk tek omsyn til behovet for å redusere moglege negative verknader på levande marine ressursar*
- g) at forvaltningstiltak er med og sikrar det materielle grunnlaget for samisk kultur.*

Og § 16:

«Gjennomføring av hausting

All hausting og anna utnytting av viltlevande marine ressursar skal skje så skånsamt som mogleg.

Departementet kan fastsetje forskrifter om gjennomføring av hausting, mellom anna om

- a) tidsrom for hausting og tidspunkt for utsegling*
- b) kor mange fartøy frå ulike grupper som kan hauste samtidig i eit område*
- c) forbod mot hausting i visse område, av visse artar eller med visse reiskapar*
- d) utforming, merking, bruk og røktning av reiskapar og andre innretingar som vert nytta i samband med hausting*
- e) største eller minste tillatne storleik på individ og at det berre eller for ein del skal haustast hann- eller hoindivid*
- f) tillaten bifangst*
- g) utforming og bruk av haustingsreiskapar for å redusere skadeverknader på andre artar enn målartane.*

WWF mener at bestanden av vanlig uer må forvaltes etter en strengere føre-var-tilnærming enn det norske fiskerimyndigheter har lagt til grunn til dags dato. Dette for å oppnå internasjonale forpliktelser i tråd med Aichi-mål nr. 6 og etterleve Havressursloven.

Eksisterende råd

Det ble i 2014, med bakgrunn i bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet (den gangen kalt Fiskeri- og kystdepartementet) nedsatt en arbeidsgruppe som laget en rapport om forvaltning av uer nord for 62°. Denne rapporten kom med følgende anbefalinger for vanlig uer:

- *Arbeidsgruppen anbefaler å innføre en bifangstgang, beregnet på ukesbasis, på 10 % hele året*
- *Arbeidsgruppen er imidlertid av den oppfatning at enkelte grupper likevel må gis en bifangstgang utover 10 % i deler av året for at disse fartøyene skal ha anledning til å gjennomføre et fiske etter andre arter*
- *På bakgrunn av punktet ovenfor anbefaler representantene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet at fartøy med største lengde under 21 meter som fisker med konvensjonelle redskap i perioden fra og med 1. august til og med 31. desember skal ha en bifangstprosent, beregnet på ukesbasis, på 30 %. Representanten fra Norges Fiskarlag foreslår at denne perioden utvides til også å gjelde i januar og februar. Representanten begrunner dette med at enkelte mindre fartøy i denne perioden tradisjonelt har bedrevet et blandingsfiske hvor det er nødvendig med en høy bifangstprosent av vanlig uer.*
- *Arbeidsgruppen viser til at dersom en velger å videreføre det frie fisket for juksa, så bør det frie fisket begrenses til månedene juni, juli og august. Det anbefales å kun gi en slik adgang for fartøy under 15 meter. I de andre delene av året følger fartøy som fisker med juksa de samme reguleringene som andre konvensjonelle fartøy i den relevante lengdegruppen.*
- *Effekten av tiltakene må observeres og reguleringen, herunder bifangstprosentene, må justeres dersom det kommer frem at tiltakene ikke har noen effekt.*

Disse rådene ble fulgt opp og vedtatt av Fiskeridirektoratet ved reguleringsmøtet i november 2015. Liknende råd er blitt videreført hvert år etter dette, med manglende resultater med tanke på å bygge opp igjen en utrydningstruet bestand av vanlig uer. WWF ønsker derfor å gjenta deler av hva vi skrev i vårt høringsvar til rapporten, og som dessverre fremdeles er gjeldende utfra dagens bestandssituasjon for arten i norske farvann:

WWF mener anbefalte tiltak ikke vil være effektive nok for å nå målsetningen om å innføre reguleringstiltak som reflekterer den alvorlige bestandssituasjonen for vanlig uer. Arbeidsgruppens anbefalte tiltak er ikke i samsvar med hverken internasjonale faglige råd eller råd fra tidligere nedsatt arbeidsgruppe (Bilkø et al. 2003). Tiltakene vil ikke oppfylle nasjonale- og internasjonale forpliktelser for bærekraftig forvaltning av vanlig uer.

WWF mener at foreslåtte tiltak fra arbeidsgruppa er et skritt i riktig retning, men de vil ikke oppfylle de faglige råd for bærekraftig forvaltning av vanlig uer som foreligger fra ICES. WWF mener derfor at strengere krav til forvaltningen av vanlig uer er påkrevd for å oppfylle eksisterende vitenskapelige anbefalinger for bestanden i norske farvann.

WWF er kritiske til at arbeidsgruppen legger opp til en anbefalt regulering med fangst av 3.503 tonn vanlig uer (konvensjonelle redskaper + trål). I tillegg kommer fangsten fra juksafisket, som i 2013 tilsvarte 93 tonn. WWF ønsker å bemerke at arbeidsgruppa legger seg på en linje som avviker sterkt fra ledende råd fra ICES om nullfangst, og som overskrider sterkt anbefalinger fra tilsvarende arbeidsgruppe fra 2003 (Bilkø et al. 2003) om å ikke overskride et uttak på 2.500 tonn vanlig uer.

WWF mener at bifangstprosenten for vanlig uer ikke skal overskride 5% avregnet på ukesbasis, herunder gjeldende alle redskaper inkl. juksa. Tabell 6.3 i rapporten fra arbeidsgruppa viser at en 5% bifangstkvote vil gi en totalfangst av vanlig uer tilsvarende 2.543 tonn som er tilnærmet lik anbefaling fra arbeidsgruppa av 2003 og nærmere ICES sin klare anbefaling om null fangst.

WWF håper Fiskeridirektoratet fremover vil legge opp til en forvaltning av vanlig uer som er i tråd med vitenskapelige råd og internasjonale forpliktelser med mål om å bygge opp igjen en utrydningstruet bestand av vanlig uer i norske farvann til et miljømessig bærekraftig nivå.

Vennlig hilsen
for WWF Verdens naturfond

Else Hendel
Fungerende miljøpolitisk leder
ehendel@wwf.no

Fredrik Myhre
Seniorrådgiver for fiskeri- & havmiljø
fmyhre@wwf.no